

QUO VADIS, dopravní cesta ?

Tomáš Pospíšil

Ekonomicko – správní fakulta

Masarykova univerzita Brno

Struktura příspěvku

1. Současnost – manažer infrastruktury a dopravce
2. Současný princip zpoplatnění použití dopravní cesty
3. Analýza současných provozních příjmů SŽDC
4. Reálné provozní náklady za železniční infrastruktury
5. Návrh principu zpoplatnění DC
6. Dopravní cesta a motivace k modernizaci vozového parku dopravců
7. Závěr

Historie SŽDC

- Vznik: 1.1. 2003, fakticky pouze administrátor
- Mrtvá dopravní cesta: 1.7. 2008, včetně části majetku
- Živá dopravní cesta: ? (1.6. 2010), ? s majetkem – nádražími, výpravními budovami ?

Současný princip zpoplatnění použití dopravní cesty

- Princip přidělení kapacity: absolutní přednost veřejná dotovaná doprava
- Termín žádosti: 8 měsíců před zahájením provozu
- Struktura poplatku:
 - a) za řízení provozu v Kč/vlkm
 - b) za údržbu tratí v Kč/1000 hrtnm
- Výše poplatku závislá na kategorii trati
 - a) pro osobní dopravu
 - b) pro nákladní dopravu
- Skutečná výše poplatku pro veřejnou osobní dopravu 2: všechny tratě kategorie r – nejnižší sazba

Historie skutečné výše poplatku pro veřejnou osobní dopravu

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Náklady na dopravní cestu v mld. Kč - osobní doprava	1,48	1,47	1,48	1,60	1,60	1,66	1,47
Dopravní výkon v mil. vlkm	145,27	144,73	146,30	148,22	151,49	153,80	151,63
Cena za použití dopravní cesty Kč/vlkm	10,19	10,15	10,14	10,78	10,53	10,77	9,68

Historie skutečné výše poplatku pro veřejnou osobní dopravu

- ❑ Výše poplatku neindexováno inflací
- ❑ Od GVD 2008/2009 snížení výše poplatku o 20 %
- ❑ Kompenzace – nárůst provozních dotací pro SŽDC

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Provozní dotace SŽDC v mil. Kč	5 400	5 400	5 400	5 763	5 387	7 674	8 005
Provozní náklady na DC v mil. Kč		11 374	11 313	11 708	11 446	14 354	14 791

Analýza nákladů za ŽDC z pohledu ČD

Mil. Kč	SQ	Cena 2008	Cena 2009 tratě	Cena 2008 tratě
náklady za použití DC	1 468	1 835	1 968	2 460
navýšení ztráty ČD		367	500	992
navýšení nákladů na DC v %		25,0%	27,2%	50,4%

Skutečné provozní náklady ŽDC

	Trat' č. 197 Číčenice - Volary	Trat' č. 190 Č. Budějovice - Plzeň
Kategorie tratě	R	E
Výnosy z poplatků - osobní i nákladní doprava	4 912	69 852
Náklady (Provozní schopnosti a Provozování)	36 947	334 812
Krytí nákladů poplatkem	13,29%	20,86%

Návrh principu zpoplatnění ŽDC

- ❑ Neregulovaný trh
- ❑ Cena dle poptávky
- ❑ Specifická na konkrétní trať, traťový úsek, časovou polohu
- ❑ Klíčový faktor pro stanovení ceny: podíl variabilních nákladů

Cílové ceny za použití DC

	Kč/1000 hrtkm	Kč/vlkm
současný poplatek - kategorie tratě E	42,37	9,23
současná provozní dotace od SFDI	143,57	22,36
současné náklady na provoz trati	226,34	43,94
požadovaná výše poplatku	82,77	21,58
požadovaná výše poplatku bez dotace	226,34	43,94

Nové HKV a poplatek za ŽDC

	lokomotiva + 3 vozy	EMU	lokomotiva + 3 vozy, intenzi vnější údržba
Současný poplatek za provozuschopnost s rozlišením kategorie tratí	1 366 433	1 055 013	1 366 433
Současné údržbové náklady kolejových vozidel	3 600 000		3 960 000
Odpisy a finanční náklady		10 500 000	
Současné náklady SŽDC na provozuschopnost	7 299 510		
Poplatek cílový Kč/1000 hrtkm	82,77	82,77	74,49
Celkové náklady dopravce na provozuschopnost	2 669 236	2 060 899	2 402 313
Krytí nákladů na údržbu DC poplatkem a dotací	100,00%	77,89%	96,34%
Podíl úspor z modernizace nebo intenzivnější údržby z poplatku na DC na investičních resp. navýšení údržbových nákladů		5,79%	74,15%

Závěr

- Současné poplatky za použití železniční dopravní cesty kryjí pouze **20 %** nákladů za provozuschopnost a řízení provozu.
- Platba poplatku dle skutečných nákladů za použití ŽDC →
 - Nárůst kompenzace od MD a krajů o cca **3 mld. Kč**
 - Likvidace nedotované železniční osobní i nákladní dopravy.
 - Přitom účinná motivace dopravce k obnově vozového parku ze strany manažera infrastruktury pouze v případě plné platby ceny za použití ŽDC →
- Unbundling železnice vede přenášení nákladů z dopravce na manažera infrastruktury!

Děkuji za pozornost

